

MARIJAN GUBINA, AUTOR AUTOBIOGRAFSKOG ROMANA "260 DANA" UOČI PREDSTAVE KOJA OTVARA UMAŠKI "ZLATNI LAV"

Proživio sam u logoru silne traume, sazrio sam kao dijete

Naravno da se bojite za svoj život, naravno da je teško kada vas muče fizički i psihički, no gledajući kako vam muče oca ili siluju sestru; to je nešto što se ne može usporediti sa strahom za vlastiti život ● Davno sam postao svjestan da su emocije naš najveći dar, no ujedno i naš najveći teret

RAZGOVARAO
Zoran ANGELESKI

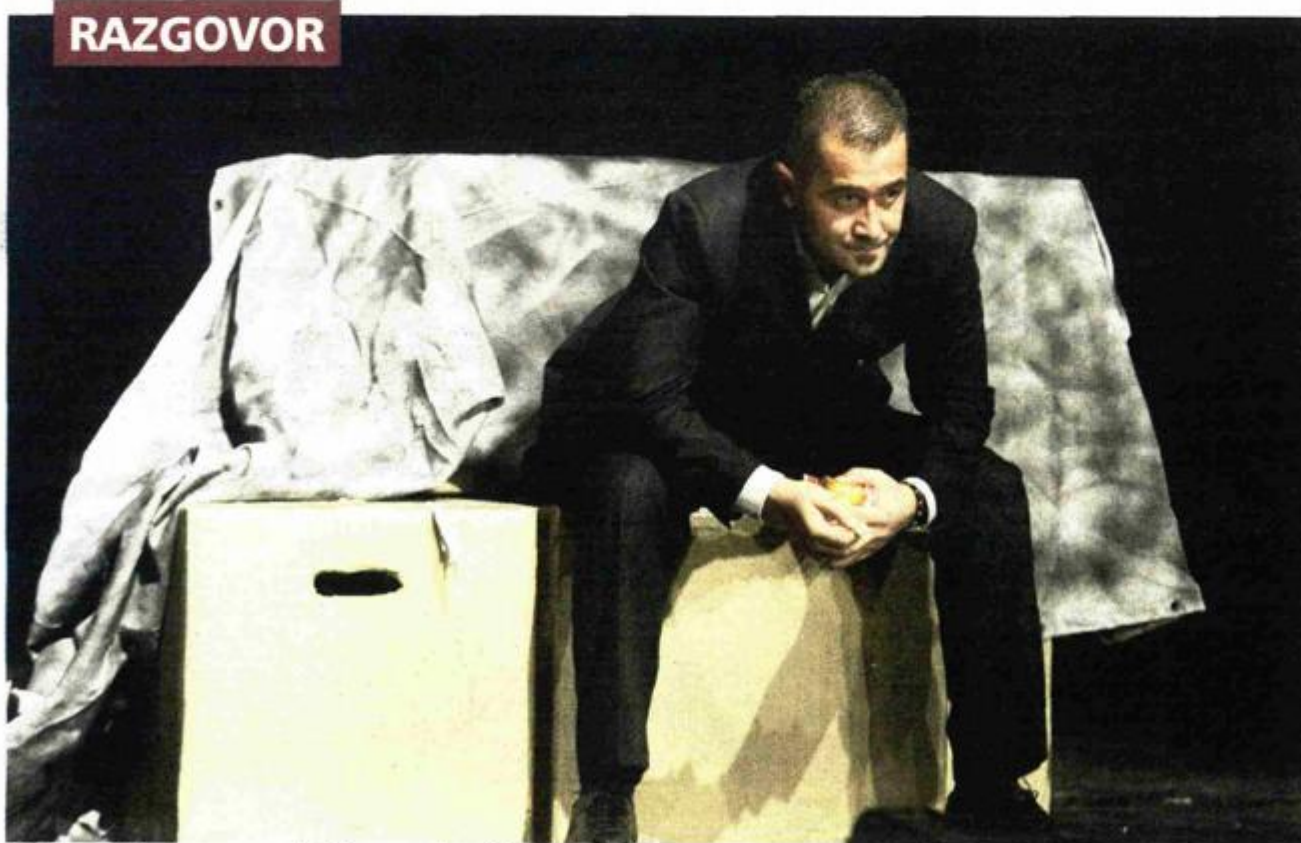
U slavonskom mjestu Dalj u ljeto 1991. godine tada desetogodišnji Marijan Gubina sretno je proživljavao djetinjstvo u svojoj šesteročlanoj obitelji, sve do kobnog 1. kolovoza 1991. kada je zajedno s obitelji utamničen u srpskom tranzit logoru, gdje nepunih devet mjeseci bivaju izloženi najokrutnijim oblicima nasilja.

Svoju je tragičnu sudbinu pretočio u autobiografski roman "260 dana", koji je do danas preveden na 15 jezika, a prije dvije godine na svojim ga je daskama, u režiji Dražena Ferencine, uprizorilo Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku. Ta nagradivana predstava odigrana je u pulskom INK-u u studenom 2015., a sutra otvara Međunarodni festival komornog teatra "Zlatni Lav" u Umagu, koji u svom 18. izdanju traje do 1. srpnja. Povod je to za razgovor s Marijanom Gubinom, danas aktivnim humanitarcem i mirotnorcem.

Nizale su se nesreće

- Moja sestra Helena imala je šest godina, ja deset, sestra Gabrijela 12, a sestra Zorana 20 godina. Najmlađe dijete logora imalo je tri mjeseca. Dob nas nije spasila da ne budemo izloženi najtežim oblicima psihičkog i fizičkog mučenja. Premlaćivanja, radne obveze, gledanje mučenja oca, majke, drugih Hrvata postala su dio naše svakodnevice. Svakodnevnica je bila i glad i strah. Iako sam prije 25 godina, 16. travnja 1992. godine s dijelom obitelji 'razmijenjen', još uvijek ponekad osjetim tu glad i taj strah, kaže Marijan.

- Iako u takvom popisu zla i nema previše smisla uspoređivati patnje, no je li teže

Marijan Gubina i sam se pojavljuje u predstavi "260 dana"

bilo podnositi vlastitu bol ili mučenje roditelja i sestara?

- Kada pričamo o toj i takvim tragedijama, izrazito je teško nešto odvojiti, no neupitno je da je puno nezahvalnije bilo gledati mučenje članova moje obitelji. Naravno da se bojite za svoj život; naravno da je teško kada vas muče fizički i psihički, no gledajući kako vam muče oca ili

siluju sestru; to je nešto što se ne može usporediti sa strahom za vlastiti život. Možemo razdvojiti osjećaj tada, kada sam bio dijete i to proživljavao, i danas kada sam i sam roditelj. Jako je velika razlika. Svi sam ovih godina mislio da sam svjestan boli koji su proživljavali moji roditelji, no tek kad sam postao roditelj, znam odnosno osjećam

što su moji roditelji proživjeli. Nezamislivo mi je danas da netko muči moju obitelj, da mi siluju dijete, a da ja vezan, bespomoćan to moram proživljavati.

- Život vas nije mazio ni nakon logoraškog iskustva. Otac vam je umro neposredno nakon izlaska iz logora, a kasnije ste izgubili sestru u prometnoj nesreći.

dišnjak, završio na ulici i ponovno doživio osjećaj da ću umrijeti od gladi. Spavao sam u parkovima, razvaljivao sam u podrumu da bih imao gdje prespavati.

Ljubav i nenasilje

- Pišete u romanu da je u nošenju s traumama ključno bilo odvojiti srce od mozga, osjećaje od razuma.

Iz nagradivane predstave "260 dana"

- Moja kalvarija nije prestala izlaskom iz logora. Nažalost, trajala je do 2002. godine, još deset godina. Nakon izlaska iz logora nizale su se nesreće. Nažalost, nije postojao sustav koji bi pravovremeno i dostatno brinuo o žrtvama rata, posebno o civilima. Nakon gubitka oca i gubitka mlade sestre, ostatak obitelji bio je disfunkcionalan. Majka i sestre nisu se mogle nositi s teškim oboljenjima, tako da su svi vodili život razdvojeno. Sestre su se udale, a ja sam 1995. godine, kao 14-go-

- Očito je da sam ja na svom putu uvijek uz sebe imao anđela čuvara i očito je da mi je, unatoč proživljenoj kalvariji, Bog dao zdrav razum. Proživio sam silne traume koje su utjecale na moj razum. Kao dijete sam sazrio. Davno sam postao svjestan da su emocije naš najveći dar, no ujedno i naš najveći teret.

- Bi li vam bilo lakše da ste tragediju doživjeli kao odrastao čovjek, a ne kao desetogodišnji dječak?

- Teško je to reći. Ovisi o osobi. Ne nose se jednako u

"Ne osuđujem, ne mrzim... Nemojte ni vi!"

"Sve vas pozivam da, prije nego što nekoga osudite, prije nego nekome učinite loše, pročitate moje iskustvo i ne uvedete sebe u napast da činite loše, niti zbog nacionalizma, niti zbog rasizma, vjerskih opredjeljenja, niti čega drugoga. Ja, Marijan Gubina, ne osuđujem, ne mrzim. Nemojte ni vi!". Ovim riječima Marijan Gubina otvara svoj autobiografski roman "260 dana".

nedaćama ni djeca ni odrasli. To je nemoguće ocijeniti. Da se danas, ne daj bože, nadem u takvoj situaciji, bez obzira na svu moju snagu, mislim da ne bih to ponovno izdržao.

- Kažu da je oprost najbolja osveta. Kako ste se vi nosili s porivom osvetе?

- Ja nisam voden osvetom, pa ni u kontekstu te teze. No činjenica je da onaj tko se služi nasiljem, teško podnosi osobu koja se služi ljubavlju i nenasiljem. Moj oprost došao je iz odgoja i vjerničkog života.

- Projekt "260 dana" polučio je odlične rezultate.

- Da, nakon što je prošlo šest godina od početka projekta, a dvije godine od praizvedbe predstave i kad je iza nas davno obilježena pedeseta izvedba predstave "260 dana", veseli razvoj cjelokupnog projekta. Još se sjećamo prijašnjih nagrada: 25. Marulićevi dani u Splitu donijeli su nagradu za dramaturgiju teksta Ani Prolić, kao što su svi sudionici projekta na istom festivalu nagradeni Nagradom publike za najbolju predstavu. Uslijedio je ubrzo i 22. Festival glumca na kojem je predstava "260 dana" dobila nagradu za najbolju predstavu u cijelosti i, naposljetku, krajem 2015. godine uslijedile su dodatne dvije nagrade koje HNK Osijek upisuje u povijest nagradivanih predstava, s ukupno pet nagrada za jednu predstavu u jednoj godini - to su Nagrada hrvatskog glumišta za najbolju dramaturgiju i Nagrada za najbolju predstavu. Nadamo se i nagradi na renomiranom 18. Međunarodnom festivalu komornog teatra Zlatni Lav u Umagu.